Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 319, 21.09.2026
Kaupunginhallitus, § 189, 25.05.2026
Kaupunginvaltuusto, § 95, 08.06.2026

§ 319
Selvitys Tampereen kaupungin eettisen ilmoituskanavan ohjeistuksesta, ilmoitusprosessista ja teknisestä toteutuksesta

TRE:814/02.00.01/2026

Kaupunginhallitus, 21.09.2026, § 319

Valmistelija / lisätiedot:
Saarinen Johanna

Valmistelijan yhteystiedot
Kehitysjohtaja Johanna Saarinen, puh. 040 187 4582 ja juristi Mikko Rantanen puh. 041 730 0690, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä
Lakiasiainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi. sukunimi@tampere.fi

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus
Selvitys Tampereen kaupungin eettisen ilmoituskanavan ohjeistuksesta, ilmoitusprosessista ja teknisestä toteutuksesta merkitään tiedoksi. Asia ei anna aihetta muihin kuin perusteluissa mainittuihin toimenpiteisiin.

Kokouskäsittely
Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden kehitysjohtaja Johanna Saariselle ja juristi Mikko Rantaselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Perustelut
Saana Kuusipalo ym. jättivät valtuuston kokouksessa 9.2.2026 valtuustoaloitteen Tampereen kaupungin ilmoituskanavan laajentamiseksi (TRE:814/02.00.01/2026). Aloitteessa esitettiin, että ilmoituksen voisivat tehdä myös alihankintaketjuun kuuluvat ja alihankkijoiden palveluksessa olevat henkilöt. Aloitteeseen annettiin kaupunginhallituksen lausunto (25.5.2026 § 189), joka on käsitelty kaupunginvaltuustossa 8.6.2026 § 95. Valtuusto hyväksyi kaupunginhallituksen päätösehdotuksen, jonka mukaan aloitteeseen annettu lausunto merkittiin tiedoksi ja asia todettiin loppuun käsitellyksi. Samalla päätöksellä valtuusto hyväksyi myös toivomusponnen: "Valtuusto edellyttää, että selvitetään, varmistavatko kaupungin eettisen ilmoituskanavan ohjeistus, ilmoitusprosessi ja tekninen toteutus myös

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

sopimuskumppaneiden ja alihankintaketjun osallisten tosiasiallisen mahdollisuuden käyttää ilmoituskanavaa sujuvasti ja saavutettavasti kaupungin linjauksen mukaisesti. Kaupunginhallitus ryhtyy selvityksen perusteella tarvittaviin toimenpiteisiin, jos puutteita havaitaan." Tampereen kaupungin sisäinen tarkastus on koostanut uuden selvityksen ilmoituskanavasta ja ilmoittajansuojelulain soveltamisalasta.

Kaupungin verkkosivuilla julkaistun ohjeistuksen mukaan ilmoituskanava on tarkoitettu kaikille kaupunkiin työ- tai virkasuhteessa oleville henkilöille sekä kaupungin sopimuskumppaneille. Ilmoituksen voivat tehdä myös alihankintaketjun osalliset, kuten alihankkijoiden työntekijät.

Organisaation ulkopuolisten tekemien ilmoitusten osalta on otettava huomioon seuraavat seikat, kun ilmoitettu väärinkäytös liittyy organisaation sisäiseen asiaan:

Kaupunki ei ole sopimuskumppanin henkilöstön ilmoituskanava silloinkaan, kun kyse on kaupungin työmaasta, jolla sopimuskumppani toimii. Ensisijainen kanava on ilmoittajan oman työnantajan sisäinen ilmoituskanava.

Kaupunki voi toimia vain ilmoittajansuojelulaissa säädetyn toimivallan rajoissa. Laki perustuu lähtökohtaan, jonka mukaan ilmoitus tehdään ensisijaisesti omaan organisaatioon. Vaihtoehtoisesti ilmoituksen voi tehdä oikeuskanslerinviraston ylläpitämään keskitettyyn ulkoiseen ilmoituskanavaan.

Ilmoittajansuojelulaki ei anna yleistä suojaa nimettömälle mielipiteen ilmaisemiselle tai ilmoittamiselle, eikä kaikkea kanavan kautta saapuvaa aineistoa voida pitää lain tarkoittamana ilmoituksena. Suoja koskee vain seuraavia lain soveltamisalaan kuuluvia rikkomuksia: 1) julkiset hankinnat lukuun ottamatta puolustus- ja turvallisuushankintoja; 2) finanssipalvelut, -tuotteet ja -markkinat; 3) rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen; 4) tuoteturvallisuus ja vaatimustenmukaisuus; 5) liikenneturvallisuus; 6) ympäristönsuojelu; 7) säteily- ja ydinturvallisuus; 8) elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuus sekä eläinten terveys ja hyvinvointi; 9) Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen 168 artiklassa tarkoitettu kansanterveys; 10) kuluttajansuoja; 11) yksityisyyden ja henkilötietojen suoja sekä verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuus.

Suojan edellytyksenä on lisäksi, että ilmoittaja on saanut tiedon työnsä yhteydessä ja hänellä on perusteltu syy uskoa rikkomusta koskeva tieto oikeaksi. Ilmoittaja ei lähtökohtaisesti saa lain mukaista suojaa silloin, kun kanavaa käytetään muuhun kuin laissa säädettyyn tarkoitukseen. Ilmoituskanavaa ei ole tarkoitettu työoloja, työtovereita tai etuja koskevan yleisen tyytymättömyyden esittämiseen. Työlainsäädäntöä koskeva asia kuuluu lain soveltamisalaan vain, jos se liittyy laissa lueteltuihin yhteentoista lainsäädännön alaan. Ilmoittajansuojelulain tarkoituksena ei ole tehdä ilmoituskanavasta yleistä epäkohtien tai henkilöstöriitojen ilmoituskanavaa, varsinkaan oman organisaation

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

ulkopuolella. Lain soveltamisala on määritelty täsmällisesti, ja se koskee vain laissa lueteltuja ja edellä mainittuja lainsäädännön aloja. Jos ilmoitus sisältää perusteettomia tai toteen näyttämättömiä henkilöön kohdistuvia väitteitä ja ilmoituksen kohde on tunnistettavissa, seuraukset voivat olla hänen kannaltaan merkittäviä. Kysymys voi tällöin olla esimerkiksi henkilön maineen, yksityisyyden suojan tai työrauhan loukkaamisesta.

Myös ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeusturva on turvattava. Jos henkilö on ilmoituksen perusteella tunnistettavissa, ilmoituksen vastaanottajan on käsiteltävä hänen asemaansa asianmukaisesti. Ilmoitus ei sellaisenaan näytä toteen mitään ilmoituksen kohteesta. Asia on selvitettävä puolueettomasti, eikä kohdetta saa kohdella syyllisenä ennen kuin väitteiden paikkansapitävyydestä on saatu selvitys. Jos ilmoituksessa yksilöidään henkilö, häntä on lähtökohtaisesti informoitava henkilötietojen käsittelystä tietosuoja-asetuksen 14 artiklan mukaisesti. Ilmoittajansuojelulaki kuitenkin rajoittaa rekisteröidyn oikeuksia silloin, kun tietojen antaminen voisi vaarantaa ilmoituksen paikkansapitävyyden selvittämisen tai ilmoittajan henkilöllisyyden suojan.

Ilmoittajansuojelulaki suojaa ilmoittajaa vain, kun ilmoitus koskee lain soveltamisalaan kuuluvaa rikkomusta ja tieto on saatu työn yhteydessä. Esimerkiksi seksuaalinen häirintä ei sellaisenaan kuulu ilmoittajansuojelun piiriin. Tällainen asia on saatettava oman työnantajan tietoon, esimerkiksi esihenkilölle tai työsuojeluvaltuutetulle, jolloin työnantaja vastaa asian selvittämisestä työturvallisuuslain nojalla.

Edellä selostetun perusteella todetaan, ettei ilmoittajansuojelulain mukaista ilmoitusmenettelyä ole perusteltua laajentaa nykyisestä toimintamallista. Nykyinen malli täyttää ilmoittajansuojelulain vaatimukset ja turvaa myös sopimuskumppaneiden ja alihankintaketjun osallisten tosiasiallisen mahdollisuuden käyttää kanavaa.

Tampereen kaupungin hallintosäännön (16.6.2026) 14.1 §:n 12. kohdan mukaisesti kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Hallintosäännön 79.2 §:n 4. kohdan mukaan kaupunginhallitus käsittelee sisäisen tarkastuksen raportointia sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan, sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan asioita.

Tiedoksi
Johanna Saarinen, Mikko Rantanen

Liitteet

1 Kh 21.9.2026 Vastaus valtuustoaloitteen toivomusponteen

Kaupunginhallitus, 25.05.2026, § 189

Valmistelijat / lisätiedot:
Saarinen Johanna

Päätös

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli
Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Saana Kuusipalon ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Asia todetaan loppuun käsitellyksi. Aloite ei anna aihetta muihin kuin perusteluissa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut
Saana Kuusipalo ym. on tehnyt valtuustoaloitteen Tampereen kaupungin ilmoituskanava laajentamiseksi. Valtuustoaloitteessa esitetään, että ilmoituksen voisivat tehdä myös alihankintaketjussa ja alihankkijoilla työskentelevät henkilöt.

Kaupungin internet-sivuilla on ohjeistettu kanavan käytöstä seuraavasti:

"Tampereen kaupungin ilmoituskanava on tarkoitettu kaikille kaupunkiin työ- tai virkasuhteessa oleville henkilöille sekä kaupungin sopimuskumppaneille."

Sopimuskumppaneilla tarkoitetaan myös hankintaketjussa työskenteleviä henkilöitä. Ilmoituksen tekijän taustaa ei selvitetä henkilön tehdessä ilmoitusta, vaan kaikki ilmoitukset otetaan vastaan. Vasta ilmoituksen käsittelyvaiheessa tehdään arvio, kuuluuko kyseinen ilmoitus Tampereen kaupungin ilmoituskanavaan. Kaikki tehdyt ilmoitukset käsitellään ja sisäinen tarkastus arvioi myös sellaiset ilmoitukset, jotka eivät suoraan kuulu ilmoittajansuojelulain tarkoittamiin lainsäädäntöaloihin.

On kuitenkin ilmeistä, että ohjeistus on ollut epäselvä ja sitä on nyt tarkennettu.

Internetsivujen ohjeteksti on ollut:

"Tampereen kaupungin ilmoituskanava on tarkoitettu kaikille kaupunkiin työ- tai virkasuhteessa oleville henkilöille sekä kaupungin sopimuskumppaneille."

Ja se on muutettu seuraavaan muotoon 25.3.2026 (lisäykset kursiivilla):

"Tampereen kaupungin ilmoituskanava on tarkoitettu kaikille kaupunkiin työ- tai virkasuhteessa oleville henkilöille sekä kaupungin sopimuskumppaneille. *Ilmoituskanavan ilmoituksen voi tehdä myös alihankintaketjun osalliset, esimerkiksi alihankkijoiden työntekijät.*"

Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta annetun lain (1171/2022) mukaan mainitussa laissa säädetyn ilmoittajan suojelun edellytyksenä mm. on, että ilmoitus organisaation toiminnassa havaitusta rikkomisesta tehdään ensisijaisesti kyseisen organisaation sisäiseen ilmoituskanavaan. Laissa erikseen mainituissa tilanteissa ilmoitus voidaan sisäisen ilmoituskanavan sijaan tehdä oikeuskanslerinviraston keskitettyyn ilmoituskanavaan tai toimivaltaiselle viranomaiselle tai viime kädessä julkistaa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Ohjeistuksen tarkentaminen ei aiheuta muutoksia ilmoitusten käsittelyprosessiin ja ilmoitukset käsitellään ilmoittajansuojelulain mukaisesti. Jokainen toimija on oma rekisterinpitäjänsä ja vastuussa ilmoituksista, jotka koskevat sen toimintaa. Myös alihankkijoita koskevien ilmoitusten tulee liittyä Tampereen kaupungin toimintaan, jotta ilmoitus voidaan käsitellä Tampereen kaupungilla ja jotta ilmoituksen tekijä saa ilmoittajansuojalain mukaista suojaa. Lopullinen käsittelyvastuu on kuitenkin sillä taholla, jonka toimintaan ilmoitus liittyy.

Tiedoksi
Saana Kuusipalo, Johanna Saarinen, Mikko Rantanen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginvaltuusto, 08.06.2026, § 95

Valmistelijat / lisätiedot:
Saarinen Johanna

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi hyväksyttiin toivomusponsi:

Valtuusto edellyttää, että selvitetään, varmistavatko kaupungin eettisen ilmoituskanavan ohjeistus, ilmoitusprosessi ja tekninen toteutus myös sopimuskumppaneiden ja alihankintaketjun osallisten tosiasiallisen mahdollisuuden käyttää ilmoituskanavaa sujuvasti ja saavutettavasti kaupungin linjauksen mukaisesti. Kaupunginhallitus ryhtyy selvityksen perusteella tarvittaviin toimenpiteisiin, jos puutteita havaitaan.

Päätösehdotus oli
Saana Kuusipalon ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Asia todetaan loppuun käsitellyksi. Aloite ei anna aihetta muihin kuin perusteluissa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi
Saana Kuusipalo, Johanna Saarinen, Mikko Rantanen

Kokouskäsittely
Saana Kuusipalo teki seuraavan toivomusponsiehdotuksen:

Valtuusto edellyttää, että selvitetään, varmistavatko kaupungin eettisen ilmoituskanavan ohjeistus, ilmoitusprosessi ja tekninen toteutus myös sopimuskumppaneiden ja alihankintaketjun osallisten tosiasiallisen mahdollisuuden käyttää ilmoituskanavaa sujuvasti ja saavutettavasti kaupungin linjauksen mukaisesti. Kaupunginhallitus ryhtyy selvityksen perusteella tarvittaviin toimenpiteisiin, jos puutteita havaitaan.

Kannatus: Tuila Jaatinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Koska toivomusponsiehdotusta ei voitu hyväksyä yksimielisesti, puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Saana Kuusipalon toivomusponsiehdotuksen hyväksyminen JAA, toivomusponsiehdotuksen hylkääminen EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Kuusipalon toivomusponsiehdotus hyväksyttiin äänin 49-16, 2 tyhjää.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 29.9.2026 www.tampere.fi.

Päätös annettu tiedoksi sähköpostilla 29.9.2026.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin verkkosivuilla www.tampere.fi. Pyydettäessä ote toimitetaan liitteineen.

Tampere
29.09.2026

Leeni Herrala
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§319

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)